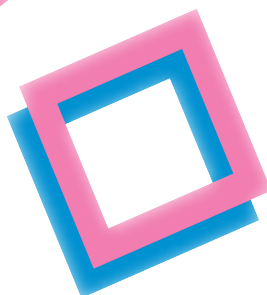
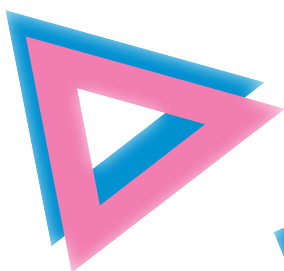
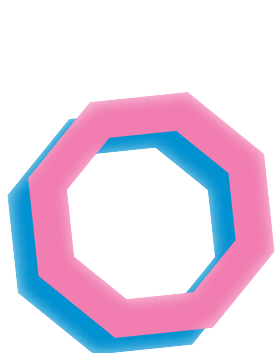


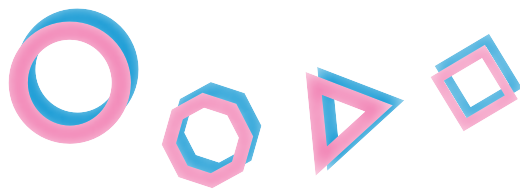
Tulevaisuus on avoin



**Tutkimusaineistonhallinnan
toimintaperiaatteet
Turun ammattikorkeakoulussa**

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Hyvä aineistohallintatapa.....	4
3. Tutkimuseettisten ohjeiden noudattaminen.....	5
4. Oikeudelliset näkökulmat.....	5
5. Aineistohallintasuunnitelma.....	9
6. Tutkimusaineistojen jatko- ja uudelleenkäyttö.....	9
7. Tuki ja perehdyttäminen tutkimusaineistojen hallintaan.....	9



1. Johdanto

Tutkimusaineistohallinnan toimintaperiaatteet Turun ammattikorkeakoulussa kuvaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa (TKI-toiminta) syntyvien aineistojen käsittelyn periaatteet ja linjaukset.

Turun ammattikorkeakoulussa tutkimusaineistolla viitataan henkilökunnan ja opiskelijoiden TKI-toiminnassa tuottamiin digitaalisiin aineistoihin. Tällaisia aineistoja voivat olla esimerkiksi mittaustulokset, tilastot, kuvat, äänitallenteet, haastattelujen litteroinnit, kyselyaineistot tai kenttätöyöhaavainnot. Toimintaperiaatteet koskevat myös opiskelijoiden tekemiä opinnäytetöitä riippumatta siitä, sisältyykö opinnäytetyö TKI-projektiin tai ei.

Turun ammattikorkeakoulun TKI-toiminta on niin avointa kuin mahdollista ja niin suojattua kuin tarpeen. Toiminnassa noudatetaan

- 1) hyvää aineistohallintatapaa
- 2) tutkimuseettisiä periaatteita
- 3) lainsäädäntöä sekä
- 4) TKI-toimintaa koskevia rahoitusehtoja ja sopimuksia.

Luottamuksellisten ja arkaluontoisten tietojen suojaamisesta ja tietoturvasta huolehditaan erilaisia aineistoja luotaessa, käytettäessä, tallennettaessa, jaettaessa, arkistoitaessa ja tuhottaessa. Turun ammattikorkeakoulun TKI-toiminnassa tuotetut aineistot ja menetelmät avataan ja tulokset julkaistaan, ellei muuta ole tapauskohtaisesti sovittu esimerkiksi tietosuojan tai tiedon kaupallistamiseen liittyvien tavoitteiden näkökulmasta. Tutkimusaineistojen avaamisella tarkoitetaan tutkimusaineistojen hyvää hallintaa siten, että varmistetaan tutkimusaineiston säilyvyys, saavutettavuus, ymmärrettävyys ja uudelleenkäytettävyys.

TKI-toiminnassa syntyvien aineistojen käyttökelpoisuus varmistetaan tarkoituksenmukaisella dokumentaatiolla ja metatiedoilla sekä kehittämällä tiedon kuratointiin liittyviä toimintatapoja ja tietojärjestelmiä. Tutkimusaineistojen hallinnan ja pitkäaikaissäilytyksen työkaluina hyödynnetään

mahdollisimman pitkälle kansallisia ja kansainvälisiä palveluja. Aineistot voidaan tarvittaessa säilyttää myös Turun ammattikorkeakoulun hallinnoimissa palveluissa erityisesti dynaamisten aineistojen osalta.

Ammattikorkeakoulun avoimuuden infrastruktuuria kehitetään yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa yhteistyökumppanien tarjoamia palveluita hyödyntäen. Suositelluista organisaation ulkopuolisista aineistohallinnan palveluista ohjeistetaan kulloinkin erikseen.

Turun ammattikorkeakoulun tutkimusaineistohallinnan toimintaperiaatteiden valmistelun tukena on käytetty Tietoarkiston aineistohallinnan käsikirjaa sekä vertailuanalyysiä Helsingin, Oulun, Tampereen teknillisen ja Turun yliopistojen vastaavista toimintaperiaatteista.

Turun ammattikorkeakoulu on sitoutunut edistämään open science -toimintatapoja. Niihin liittyvät yleiset linjaukset on kerätty erilliseen dokumenttiin *Avoimen TKI-toiminnan periaatteet Turun ammattikorkeakoulussa*. Tutkimusaineistohallinnan toimintaperiaatteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti ammattikorkeakoulun sisäisessä open science -ohjausryhmässä.

2. Hyvä aineistohallintatapa

Turun ammattikorkeakoulussa noudatetaan hyvää aineistohallintatapaa, joka on osa hyvää tieteellistä käytäntöä. Jokainen ammattikorkeakouluyhteisön jäsen on vastuussa hyvän aineistohallintatavan noudattamisesta.

Hyvällä aineistohallintatavalla tarkoitetaan sitä, että aineistot ja niiden kuvailut säilyttävät tiedon käyttökelpoisena, luotettavana ja turvallisena koko sen elinkaaren ajan.

Jokaisessa TKI-toimintaan kuuluvassa uutta aineistoa luovassa projektissa laaditaan aineistohallintasuunnitelma.

3. Tutkimuseettisten ohjeiden noudattaminen

Jokaisen ammattikorkeakouluyhteisön jäsenen on noudatettava aineistohallinnassa tutkimuseettisiä ohjeita sekä huolehdittava luottamuksellisten tietojen suojaamisesta, tietoturvasta ja tietosuojasta lainsäädännön, hyvän tieteellisen käytännön sekä ammattikorkeakoulun antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

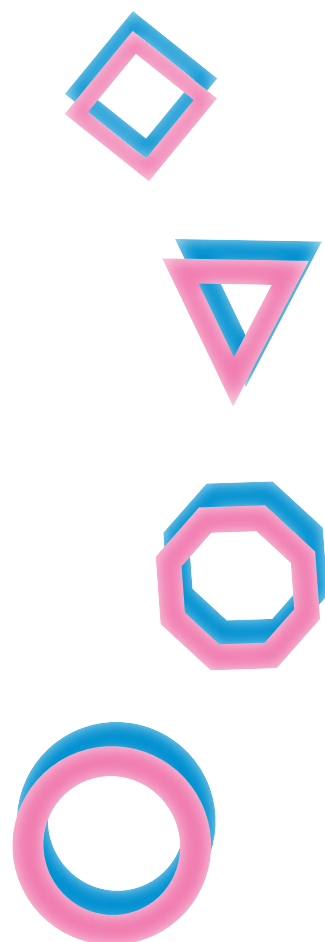
Tutkimuseettisen neuvottelukunnan kansalliset ohjeistukset ja Turun ammattikorkeakoulun oma tutkimuseettinen ohjeistus on Turun ammattikorkeakoulun yhteisön saatavilla.

4. Oikeudelliset näkökulmat

Jokainen ammattikorkeakouluyhteisön jäsen on velvollinen noudattamaan tutkimusaineistojen ja -datan hallinnassa lainsäädäntöä sekä huolehtimaan oman aineistonsa luottamuksellisten tietojen suojaamisesta, tietoturvasta ja tietosuojasta.

Projektin vastuhenkilö vastaa siitä, että tutkimuksessa syntyvien aineistojen omistus- ja käyttöoikeuksia sekä salassapitoa koskevat sopimukset tehdään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, soveltuvin osin jo ennen tutkimushankkeen alkua. Näihin sopimuksiin liittyvät yksityiskohdat kirjataan myös aineistohallintasuunnitelmaan ja tutkimusaineiston metatietoihin.

Turun ammattikorkeakoulu tarjoaa tutkimusryhmille tukea tutkimusaineistoihin liittyvien oikeudellisten ja eettisten kysymysten tunnistamiseen ja ratkaisemiseen.



5. Aineistohallintasuunnitelma

Aineistohallintasuunnitelma laaditaan kaikissa tutkimusaineistoa tuottavissa projekteissa. Aineistohallinnan huolellinen suunnittelu mahdollistaa arkaluonteisenkin aineiston turvallisen käsittelyn koko sen elinkaaren ajan, mukaan lukien projektien jälkeinen jatkokäyttö.

Asianmukainen aineistohallintasuunnitelma varmistaa, että projektissa noudatetaan TKI-toimintaa koskevia rahoitusehtoja ja sopimuksia sekä hyvää aineistohallintatapaa, tutkimuseettisiä periaatteita ja lainsäädäntöä.

Aineistohallintasuunnitelma tallennetaan ammattikorkeakoulun projektihallintajärjestelmään ja sitä päivitetään projektin edetessä. Tarkempia ohjeita ja suosituksia aineistohallintaan on saatavilla ammattikorkeakoulun aineistohallintaoppaasta.

6. Tutkimusaineistojen jatko- ja uudelleenkäyttö

Turun ammattikorkeakoulussa tuotettu, julkaistuihin tutkimustuloksiin liitetty tutkimusaineisto on lähtökohtaisesti yhteiskäyttöistä ja avointa. Perustellusta syystä avoimuutta voidaan kuitenkin rajoittaa. Tutkimusaineistojen ja -tulosten kaupallinen hyödyntäminen ja siihen liittyvien oikeuksien suojaaminen huomioidaan avoimuuden periaatteita toteutettaessa.

Aineiston kuvailuilla tarkoitetaan sekä aineiston löytämisen mahdollistavaa metatietoa että aineiston käyttökelpoisuuden varmistavaa dokumentaatiota.

Aineistojen löydettävyyden, jatko- tai uudelleenkäytön ja viitattavuuden varmistamiseksi jokaisesta aineistosta laaditaan niitä kuvaavat metatiedot. Muusta aineiston yhteyteen liitettävästä dokumentaatiosta käy ilmi aineiston luonne ja sen hyödyntämiseen liittyvät yksityiskohdat.



Aineistojen jatkokäytön yhteydessä tutkimusaineistojen tekijät on mainittava hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti ja Turun ammattikorkeakoulu on mainittava tutkimusaineistojen lähteenä.

Aineiston hallintaan liittyvät kustannukset on huomioitava projektin tutkimus- ja rahoitussuunnitelmassa. Elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muiden toimijoiden käyttöön jalostetuista tutkimusaineistoista ja datakokonaisuuksista voidaan periä korvaus ja asettaa niiden käytölle ehtoja.

7. Tuki ja perehdyttäminen tutkimusaineistojen hallintaan

Turun ammattikorkeakoulu perehdyttää ammattikorkeakouluyhteisön jäsenet hyvän aineistohallintatavan noudattamiseen osana normaalia henkilöstön ja opiskelijoiden perehdyttämistä.

Ammattikorkeakoulu tarjoaa tukea ja ohjeistuksia hyvän aineistohallintatavan noudattamisen tueksi koko tutkimuksen elinkaaren ajalle.

Tutkimusaineistohallinnan toimintaperiaatteet Turun ammattikorkeakoulussa
Voimaantulopäivä: 1.7.2018

Versionumero 1.1

Version päivämäärä 15.10.2018 / AL

